

Návrh věřitele zůstavitelky na oddělení jmění podle §u 812 obč. zák. byl zamítnut soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Oběma nižšími soudy byl zamítnut návrh stěžovatelův na povolení oddělení pozůstalostního jmění ve smyslu §u 812 obč. zák. V mimořádné stížnosti vyjadřuje se názor, že odevzdání pozůstalosti nebylo v době žádosti ještě právoplatné a že do té doby možno žádati o oddělení pozůstalosti od jmění dědicova. Tím má být patrně řečeno, že napadené usnesení spočívá na zřejmě nesprávném výkladu zákona (§ 16 nesp. pat.). Tento důvod není však opodstatněn. Dle §u 812 obč. zák. může věřitel pozůstalosti podati takovou žádost před odevzdáním pozůstalosti. Toto odevzdání pozůstalosti projevuje se v úkonu pozůstalostního soudu, jímž se uskutečňuje »předání pozůstalosti do právního držení dědicova« (§ 797 obč. zák.), správněji řečeno, kterým se prohlašuje přechod pozůstalosti na dědice, jenž vykázal své právo, jako na universálního nástupce zůstavitelova a jímž se též nabývá dědictví (§ 819 obč. zák., § 174 nesp. říz.). Tím rázem se nabývá onoho právního držení celé pozůstalosti a vlastnictví k jednotlivým předmětům pozůstalosti, ovšem za předpokladu, že byly v držení a vlastnictví zůstavitelově a že třetí osoba neprokáže žalobou (§ 823 obč. zák.) lepší právo dědické. Ale tím okamžikem nastává také ono smísení pozůstalostního jmění s ostatním jměním dědicovým. Neboť při opatřeních v řízení nesporném nevyžaduje se z pravidla vyčkání právní moci (§ 12 pat.). Pouze k tomu, by mohl být povolen zápis odevzdací listiny do veřejných knih k převodu vlastnictví nemovitostí do pozůstalosti patřících neb pohledávek na nich váznoucích, vyžaduje se dle §u 177 nesp. říz., by odevzdání bylo právoplatné (srov. též rozhodnutí býv. nejv. soudu ze dne 28. září 1898 sb. I. 320, cit. při §u 812 obč. zák., ze dne 25. srpna 1897 sb. 16.095 a ze dne 10. července 1891, čís. 6925 N. Z. 1891, čís. 28 cit. při § 174 nesp. říz.). V tomto případě byla však odevzdací listina doručena již dne 2. ledna 1926, kdežto žádost stěžovatelova došla k soudu až dne 17. ledna 1926.

Čís. 5970.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Okolnost, že oba manželé podali žádost za rozluky, nemůže zabrániti tomu, by je soud nevyslechl osobně. Dokud se tak nestalo, nelze považovati souhlas podpisem a podáním žádosti za rozluky neodvolatelným. Požadavek rozváznosti platí i u manželství rozvedených za působnosti rozlukového zákona.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1926, R II 91/26.)

Návrhu manželky, jímž domáhala se v nesporném řízení rozluky manželství, dne 12. července 1924 rozvedeného, soud první stolice vyhověl. Důvody: Obě strany souhlasily podle obsahu společně podané žádosti s prohlášením manželství za rozloučené. Podáním ze dne 4. listopadu 1925 vzal manžel žádost o rozlukou manželství zpět, což jest však dle názoru soudu lhostejným, jelikož souhlas k rozluce manželství pro nepřekonatelný odpor jest neodvolatelným, byl-li dán z bezvadného rozhodnutí vůle. Rekursní soud nevyhověl rekursu. Důvody: Stížnost není opodstatněna. S názorem první stolice, že souhlas k rozluce pro nepřekonatelný odpor, byl-li dán z bezvadného rozhodnutí vůle, je neodvolatelným, dlužno plně souhlasiti, protože jest v souhlase s teorií i praxí. O prohlášení v podání o rozlukou dlužno obdobně užiti předpisů civilního řádu. Podle těch jsou ovšem změnítelna taková prohlášení, která se týkají sdělení skutečností, nikoli však ona, jimiž se činí projevy vůle a které se dotýkají také strany druhé. Tak na př. smí býti žaloba změněna nebo vzata zpět jen bez souhlasu druhé strany pouze do zahájení sporu, to jest než byla odpůrci doručena; doručením však zakládá se mezi stranami procesuální, veřejnoprávní poměr s nárokem na projednání a rozřešení rozepře na soud vznesené. Stejně závazným jest prohlášení, jímž se strana části nároku vzdává, nebo část jeho uznává, žalobu omezuje, souhlasí s klidem řízení a se vzdává opravných prostředků. Tu všady prohlášení před soudem je platnosti konečné a nemůže ani oboustranným souhlasem býti odstraněno. Potřeba právní bezpečnosti vyžaduje stejný postup také v řízení nesporném, pokud se jedná o dispositivní úkony, jejichž rozhodnutí ponechal zákon na vůli stran. I tu musí míti stejný dosah a význam, vzdá-li se strana nároku neb opravného prostředku a pod. Právem proto vysloveno bylo v rozhodnutí nejvyššího soudu R II 316/21 čís. 1208 sb. n. s., jehož se také stěžovatel — ovšem v jiném smyslu, dovolává, že souhlas daný k rozluce po uplynutí doby zkušební nemůže již býti odvolán.

Nejvyšší soud změnil usnesení rekursního soudu v ten rozum, že změnou usnesení prvního soudu návrh manželky na rozlukou zamítl a odkázal žadatelku na pořad práva.

Důvody:

Podle §u 16 písm. a) rozlukového zákona má soud o žádosti manželů za rozlukou manželství po vydání rozlukového zákona od stolu a lože soudně rozvedeného, opírá-li se žádost o nepřekonatelný odpor v nesporném řízení, vyšetřiti a dáti manželům poučení o všech důsledcích rozluky, rozlukou pak má vysloviti, když nabude konaným šetřením přesvědčení, že mezi manželi je vskutku nepřekonatelný odpor, a když oba manželé souhlasí s rozlukou. Podle §u 16 písm. b) téhož zákona souhlas se žádostí za rozlukou dlužno předpokládati, když se manžel, proti kterému směřuje žádost za rozlukou, nedostaví na soud. Na tento následek musí býti upozorněno v obsílce, kterou je doručiti tomuto manželovi do vlastních rukou zároveň se stejnopisem žádosti, tím však není dotčeno právo soudu, použití donucovacích prostředků podle §u 87 org.

zák. Z toho plyne, že zákon zdůrazňuje, aby soud jednáním s manželi přezkoumal sám, zdali jest odůvodněn tvrzený nepřekonatelný odpor, že souhlas druhého manžela se žádostí o rozlukou musí býti zcela jasný, a soud musí z něho nabýti přesvědčení, že je výsledkem důkladného rozvážení všech důsledků rozluky. Okolnost, že oba manželé podali žádost za rozlukou, neměla zabrániti, by soud nevyslechl manželů osobně. Dokud se tak nestalo, nelze považovati souhlas podpisem a podáním žádosti o rozlukou stěžovatelem projevený za neodvolatelný, proto když stěžovatel podáním ze dne 4. listopadu 1925 od žádosti o rozlukou upustil a výslovně prohlásil, že odvolává souhlas s rozlukou, měl býti jeho souhlas považován za odvolaný, a mělo býti jeho upuštění od žádosti o rozlukou přijato na soud jako právně účinné, neboť se tak stalo před jeho v §u 16 písm. a) rozl. zák. nařízeným výsledkem, bez něhož o žádosti rozhodováno býti nesmělo, tedy před tím, nežli soudu podle §u 16 cit. zák. vůbec bylo umožněno, by zkoumal, nejde-li u stěžovatele o nerozvážený čin. Tím, že stěžovatel od žádosti upustil, projevil ostatně sám nepokrytě, že šlo u něho touto žádostí o nerozvážený čin, o němž sice zákon mluví pouze při manželstvích před působností rozlukového zákona rozvedených, ale ohledně něhož je zřejmo, že požadavek rozváženosti platí i u manželství za působnosti rozlukového zákona rozvedených, neboť právě vážnost a uváženost po této stránce žádoucích projevů je předmětem soudního šetření podle §u 16 písm. a) I. cit. zák. Poněvadž souhlasu manželova nebylo, bylo žádost manželky zamítnouti a žadatelku podle §u 16 písm. c) cit. zák. odkázati na právní pořad, pokud se týče, bylo dovolacímu rekursu, opírajícímu se právem o zřejmou nezákonnost (§ 16 nesp. říz.), vyhověti a rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 5971.

Tím, že městská elektrárna (na Moravě) byla zapsána do obchodního rejstříku jako »městská elektrárna v X.«, nepřestala býti součástí obecního majetku a vztahují se i na ni předpisy obecního řádu o obecním majetku.

Přenechalo-li obecní zastupitelstvo správnímu výboru elektrárny opatření týkající se obvyklé správy tohoto obecního jmění, bylo k ob-
jednávce turbíny a kotle třeba usnesení obecního zastupitelstva. Totéž platí o smíru ohledně objednávky té.

Bylo na dodavateli, by při uzavření objednávky se přesvědčil, že bylo vyhověno předpisům veřejného práva o platnosti právního jednání objednatelova.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1926, Rv II 652/25.)

Žalovaný městský elektrický podnik v Š. (na Moravě) objednal od žalující společnosti turbínu a kotel. Uzávěrný list byl podepsán dvěma členy správní rady elektrárny. Žalobní nárok na zaplacení kupní ceny za turbínu a kotel, jež ležely v podniku žalobkyně hotovy k odvolání, neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu. Dů-